Nr. 33. Anulu XXXI.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/2 6 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 10 Maiu 28 Aprile 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA.

Transilvani'a.

Comerciulu anticu si comerciulu modernu.

Fói'a „Transilvani'a" incunosciotia publicului de dinoóce in estrasu acea brosiur'a a dlui Ioane Eliadu titulata cum se vede sici, Nóua acea carticica ni s'a parutu atatu de interesanta, incatu ne tienemu de o detorintia a reproduce diotr'insa'a cateva pericope si pentru publiculu Gazetei.

Ecc. Sa dn. comite Em. Péchy dise mai deunadi cu ocasiunea inceperei lucrariloru la calea ferata dintre Clusiu si Oradea, cumca locuitorii Transilvaniei pana acuma n'au facutu altu ceva, decatu su totu politisatu. Unu sau de candu c. Péchy a venitu in Transilvani'a, altu adevaru mai frumosu n'a esitu din gur'a lui. Asia este, tiér'a nóstra este atatu de bogata in politici, voiamu se dicemu in politicastrii, incatu nici Ungari'a nu o intrece. La noi pip'a si politic'a jóca rol'a principala, apoi macar de ne-amu si latí de fóme. Mai alesu totu ce este nascutu domnu si domnisioru, fia si peritoriu de fóme, si ingropatu in datorii pana dupa urechi, ele trebue se politiseze, de ar' fi invetiatu si numai in o scóla satésca. Diece doisprediece articlii cititi pe unu sau din vreo fóia ce se intempla mai de indemana, sunt de ajunsu pentru cá se faca din noi cei mai mari politici si diplomati din Europ'a.

Se pare ca politico-mani'a s'a incibaratu si de Bucurescenii cei tara carte; de aceea dn. Eliadu se socotí se le mai dé si alta ceva de lucru, éra mai alesu se'i reflecteze asupra naturei comerciului ce se pórta pre la noi si pe care dsa ilu numesce comerciu paganescu. Ecc sici epilogulu brosiurei sale.

„A. Se punemu doua parti in relatia órecare. Unulu séu mai multi impreuna su 10 mii galbeni, altulu are o mosie séu o proprietate de 20 mii galbeni

Dupa relatiunile séu comerciulu intre pagani déca celu cu mosi'a are necesitate de bani, si se imprumuta cu 10 mii galbeni, imprumutatoriulu ii cere, dreptu sigurantia cá ipoteca, mosi'a de valóre indoita de 20 mii galbeni, cu conditiu de a'i dá, dupa lege (pagana), dobanda cate 10 la suta.

Imprumutatulu, déca in 15 ani ii da regulatu cate 10 la suta pe anu, respunde in acestu intervalu, 15 mii galbeni, si capetele de 10 mii totu este datoru. Er' déca nu póte respunde dobanda regulatu, si acést'a din anu in anu trecunduse la capete si cerundu alta dobanda, in cinci ani, proprietariulu imprumutatu cata se pérda mosi'a; — pentru ca banii nu fata cá animalele nici nu germina cá plantele. — Mai tardiu ajungu si imprumutatorii a perde si capitalele in speranti'a dobendeloru, pentrucá doband'a unui singuru leu, intr'o mie de ani se sule mai multu de 15 miliónе de miliarde de chilometre cubice de auru. Nici de a'r preface globulu pamentului intregu in auru, n'ar fi in stare de a respunde doband'a unui leu. Eta causa falimenteloru.

Se ne adresamu inse la sorgintiele averei, la natura si la travaliu prin associatiune.

Se punemu mosi'a despre care vorbiramu mai susu, dreptu valórea de 20 mii galbeni cá fondulu asiguratoriu, si alti 10 mii galbeni si unui capitalistu ce pana acum asteptá dela dobanda spre a'si inmulti capitalulu, se le punemu in associatiune. Preste totu se face unu fondu de 30 mii galbeni.

Pentru aceste 30 mii galbeni se potu emite bonuri séu politie de diumetatea valóre a fondului intregu, adica de 15 mii galbeni. Aceste chartii séu bonuri potu circulá cá moneta, anteiu pentruca represente valóre indoita, si alu doilea pentruca se potu schimbá la minuta pe bani, din numerariulu de 10 mii galbeni.

Capitalistulu si proprietariulu dupa sistem'a vechia a vitielului de auru, erá unu activu si altulu pasivu; dupa sistem'a nóua devinu associati, unulu isi asicura banii, si celu alu altu isi face circulabile diumetate din averea se.

Proprietariulu isi cultiva mosi'a prin sumele de care dispune, séu isi libera mosi'a de dobandele ce i o amenintia; ér' capitalistulu, dupa ce isi asicura capitalulu, are folóse cu multu mai mari decatu ale dobandei. Eta avantage in folosulu amendoror'a si in pagub'a nimului.

Acestu mechanismu suntemu preparati séu a'lu aratá intr'o scrisre separate, séu a'lu esplicá celoru ce s'ar adresá la noi intr'adinsu spre acést'a.

B. Dupa acésta sistema s'ar puté platí datoriele statului, si in cinci ani se se mantoie de statea miliónе in anuitati. Ministeriile nóstre inse fugu si insusi de a sudí niscé asemenea teorie, de a vedé niscé asemenea proiecte.

Au trébs bietii ómeni cu marea ocupatione de a sfundá tiér'a in datorii, de a face imprumuturi cá alu lui Oppenheim, si celu din Constantinopole; nu'si mai vedu capulu de atatea treburi.

Nu mai cu retieneresa de 10 la suta din spuntamentele functionariloru s'ar puté face o casa de creditu reciprocu intre mosii si capitaluri adunate pentru dreptulu la pensiuni.

Déca din retieneresa cate 10 la suta s'ar pune cate unu miliónu in casa de creditu reciprocu si s'ar associá cu mosii dupa modulu aratatu sub lit. A, in 24 de ani, in casa capitalisanduse acele retieneri ar' ajunge pana la cifr'a de 300 miliónе, ale caroru procente ar' ajunge cu prisosu pentru darea pensiuniloru, si capitalulu, din totu dreptulu, ar' fi alu pensiunariloru pentru ca 'lu a si depusu.

Suntemu dispusi a dá tóte esplicatiunile asupra acestui suiectu.

Dar' n'au timpu bietii ministri se se ocupe de asemenea utopii. A se despuiá vedu vele si orfanii de depunerile in 24 si 30 de ani ale parintiloru loru, se pare multu mai practice.

C. O asemenea associatione a pamentului cu capitalurile o ar' puté face statulu pe o scara mai mare; ar' puté pune din dominiorile statului dreptu fondu, spre ecsemplu la inceputu de 200 miliónе cu alte 100 miliónе din numerariulu ce intra pe fiecare anu in visterie si din actiuni.

Fiindu unu fondu de 300 miliónе asiguratoriu inainte publicului, statulu ar' puté emite bonuri de 150 miliónе schimbabile la minuta.

Nu ne incape cadrulu acestui tractatu spre a pune intr'insulu tractate separate. Amu vorbitu de ajunsu in scrierea intitulata: Casa de creditu reciprocu.

Esplicatiunile se dau mai pe largu in ecsemple din partea a dou'a si practica acelei scrieri. De vomu fi cautati séu de guvernu séu de particulari a dá esplicatiunile necesarie, vomu satisface, credemu, pe toti cati se voru adresá seriosu la noi. Suntemu inca fórte voiosi a dá si lectiuni asupra acestei scliintie positive.

D. In data ce guvernulu ar' emite bonuri pe temeiulu dominiuriloru sale si alu veniturioru anuali, pe locu s'ar puté pune in ecsecutione si drumurile de feru, cu banii nostri proprii, cu bani si romaniloru.

Din tóte ofertele ce ni se propunu dela straini nu vedemu decatu ruina pentru tiéra si aservirea ei la straini pe diecimi de ani.

Numai propunerea dlui Offenheim ni se pare mai avantagióas, ca-ci invita statulu de a se associá cu a trei'a parte. Sistemele de associatiuni tienu de comerciulu sciintia, de comerciulu modernu. Folóse pentru ambele parti, fara perderi ale publicului.

Pe lunga acestea, pentru statu nu va fi nici o dificultate de a lua actiuni pentru a trei'a parte, candu pe totu anulu va dispune dela 150, pana 200 miliónе in bonurile emise.

Guvernulu luanda parte in associatione va avé parte precum la folosu, asemenea si la controlulu continuu ce va asicurá folosulu.

In momentulu candu scriemu andimu, ca guvernulu a luatu dispositiuni de a se efectuá drumurile ferate in Romani'a cu bani romanesci, prin actiuni realisate dintr'unu procentu de 6 la suta din veniturile fonciare. Si n'avemu de catu urari pentru reusit'a acestui proiectu.

E. Associatiunile potu ajunge pana intru a se nutrí omenii, a locuí, incaldí, revesti si avé confortabilulu gratis; pentru ca sorgintiele avutiei sunt natur'a si travaliul, si acestea ar' puté nutrí de 50 de ori mai multi, de ar' fi ómenii pe faci'a pamentului.

Dela acestu inceputu plecandu, multi comercianti din Parisu, au stabilitu cu inceputula anului trecutu in cuartieriulu templului Magasinele-Unite, de unde, pretiulu de orice cumpara cineva, dupa cativa ani, se da inapoi dupa o obligatiune garanta.

Renuit'a acestoi stabilimentu va dá impulsione si la altele, pana candu va ajunge ca tóta lumea se póta trai dupa travaliulu seu in largulu seu cu tóte cele necesarie la viéti'a, educati'a si perfectionarea sa." —

Honvedismulu si armat'a maghiara.

(Urmare din Nr. 31.)

Amu vediutu mai susu credeulu honvedismului pentru presentu si viitoriu, si n'avemu ce ne mai indoi nici catusi de pucinu despre intentionile lui, nici despre conduit'a trecutului lui, care o lasa de sumeire istorica, ma si erostratica, prea bine cunoscuta tuturoru, cari au adjunsu acum la barbatia. Acum vine numai intrebarea: déca honvedismulu s'ar restaura totu sub acelasi nume, totu pe acele principia, totu cu scopulu dela 1848 si inca, dupa cum s'a resculatu elu din morti, prin reuniuni, in fapta mai politice decatu tóta politie'a, care se afla remarite prin tóte comitatele si, spre a avé si una unitate de lipsa la disciplina, provediute in capital'a Bud'a-Pest'a si cu unu comitetu centralu, si apoi totu sub aceiasi capi si generali cá si atunci, totu suptu acelu drapelu, carui se inchinau si atunci, óre ce impresione, ce preingrigiri, ce suvenire ar' fi elu in stare a revoca in celelalte natiuni, cá se nu dicu, ca si in partitele mai conservative maghiare?!

Obligamintea si consciinti'a de cive fidelu alu patriei ne chiama a nu retacé preingrigirile, cari se manifestara si intre romani inca dela finitulu anului decursu, precum si dorinti'a, ce ni se tramise spre publicare. Noi amanaramu a face acésta pana acum, candu vedemu, ca cass'a armarei generale, si cu deosebire in Ungari'a cass'a honvediloru s'a facutu atatu de urgenta din partea tuturoru reuniuniloru de honvedi, cari si-au pusu caru 'n petri, cá se midiulocésca dela dieta reinfiintiarea honvedismului pe acelu pitioru, cu acelu scopu si dupa acelesi principia, de cari se tienu si pana adi si pe cari le vediuramu improspetate dupa diarnalulu „Honvéd".

Eca ce ni se scrie pe la incepulu anului acestuia d. e. dela Gherl'a sub titlulu urmatoriu:

„Ce avemu noi de facutu?

Dupa ce vedemu, ca mai in tóte comitatele din Transilvani'a si Ungari'a s'au infiintiatu

comitete pentru ajutorirea honvediloru celoru din anulu 1848, su pututo se cogete ori si cine, ca tendentia loru va fi si insarmarea acelora, — si éta ca mai multi deputati dietali in frunte cu Klapka si Perczel au tienutu vreo trei conferintie, unde s'a otaritu — cá intrebandu se provócse pe ministeriulu ungurescu a se dechiara, ca aplecatu este a infiintia si a inarma regimente de honvedi cu atatu mai vertosu, de óre ce se apropia desslegarea cestiunei — Orientului — unde si densii trebue se iè parte activa. Credemu, ca ministeriulu se va invoi, de óre ce are frica, ca déca nu va conlucra la infiintiarea acelorn regimente de honvedi, atuncia acei ablegati voru trece la stang'a, prin care guvernulu ar' devini si mai slabu.

Ce avemu dara noi de facutu? Candu guvernulu se ar' inarmá prin honvedi, séu candu honvedii se ar' inarmá sub acelu guvernu astadi, sub care s'au inarmatu in anulu 1848, negresitu ca si noi amu trebui se ne organisamu si se ne inarmamu — da nu cugete nimenea, ca dóra in contra guvernului — fara in contra acelora, care ne aru ataca teritoriulu patriei si drepturile nationali, amenintiandu concordi'a fratiésca prin calcarea dreptatii, pentru a carei sustinere avemu datoria a ne sacrifica tóte.

Eu credu, ca si nóue ne o ertatu se infiintiamu comitete de honvedi, ca e mai mare numeru de ticalositi intre noi, apoi si la noi totu sub conducerea de, dupa cum se numiea ei, prefecti, tribuni etc., cum facu si ungurii. Si nóua trebue se ne fia ertatu, precum si a pretinde cá alaturea ungariloru se ne dè guvernulu si nóue arme pentru apararea patriei; de óre ce patri'a atunci e mai tare, candu are mai multi honvedi cu atata mai vertosu, de óre ce si noi voimu a lua parte activa si cu sangele si cu averea in caus'a Orientului pentru maximea si glori'a patriei nóstre, apoi se vedi ca abstragundu dela dusmanie, ce bine ar' fi atuncia, ca uniti in putere ce n'amu face pentru binele nostru si alu coróinei? —

Cu asta numai stat'a vreu a ajunge, ca pe cum unu Klapka si alti se ingrigescu cá se aiba ocasiune a mai fi in midilocelu eroiloru sei, pe carii in anulu 1849 au fostu siliti si parasi, — asia si Acsente si altii ar' dori se se ingrigésca, cá si densii se fia in midilocelu eroiloru sei, — carii pre densii ei astépta cu asemenea mare sete etc. —

Scevola,
puiu de honvedu.*

Din cele coprinse in manifestarea dorintiei de susu se va poté convinge vercine, ca natiunea romana nu póte fi indiferenta nici la cestiuni de aceste atatu de delicate si atatu de afundu taistórie in fericirea si securitatea publica a patriei, unde -si are de operatu vatr'a, averea si famili'a in contra turburatoriloru eventuali de pace publica si de securitatea comuna, candu vinu insinte cestiuni de aperarea loru.

Cestiunea honvediloru inse o vedemu acum cu ceva mai pucinu scutu, decatu pre la incepututu anului c., cu tóte ca adunarile reuniuniloru de honvedi si acum votéza si tramitu adrese de incredere lui „Kossuth, cu apromiteri*, ca honvedii lui dela 1848 se voru tiené pana la mórte de principiale lui si de nedependinti'a Ungariei; si cu tóte, ca tocma adunarea loru generale estraordinaria semnalata pe 4 Maiu curg. are de scopu a face pasi la dieta pentru reorganisarea si restaurarea honvediamului, cá armata nationale maghiara, com fù in 1848—9, ér' nu in siernlu armatei unite imperiali, cum pórte tesma, ca voru deveni. —

Cestiunea reorganisarei armatei imperiali tocma acuma se ventura si cu tóte incordarile fractioniloru maghiare de a introduce si in organisarea armatei dualismulu, totusi nu mai credu, ca suprem'a conducere a armatei le va concede vreo scirbare a unitatii armatei, dupa cum a fostu ea unica si mai nainte, ci pe calea constitutionale se va fipsa communlu sistemu de aperare, si contributionea sangelui, precum se fipséza comunu si recerintiele séu bugetulu armatei comune. In acestu sistemu de aperare ce locu voru lua honvedii, ceci 60,000, nu se scie, atata inse se vede din proiectele presentate pana acum, ca puterea armata va sta din armat'a de campania, din aparatori de tiéra (Landwehr, honvéd), cari voru face una parte intregitória a armatei si din glóte. In totu cerculu de intregirea armatei voru fi si este dóue batalióne de aparatori (Landwehr) prin urmare in tóta monarchi'a 160 batalióne si printre acestе batalióne se voru asiedia si honvedii mai vertosu oficirii de honvedi. Acesti aparatori cu totii potu se capete organisatiune cu costumu nationalu, inse voru sta midiulociu sub suprem'a comanda militaria, celu pucinu asia se crede in cercurile cu cugete mai reservate.

Cá pun de granitariu nu potu se nu adaugu: Fia-or-cum va fi reorganisarea armatei, numai natiuniloru, cu deosebire celoru de sub corón'a St. Stefanu, se nu li se mai nadusésca numele, se nu li se mai rapésca proprietatea meritelora si a fapteloru gloriése, secerate pe campulu luptelora, cu nedreptatirea paginelora istoriei loru nationale, ci aparatorii patriei din sinulu natiunei romane cá romani, condusi de tribonii si siefii sei de batalióne, se aiba si ei campu deschisu asemenea maghiariloru si altóra luptatori, cá se'si dovedésca inbirea de patria si bravur'a militara, ori candu va cere comun'a aperare a patriei si a regelui. — Intre cele 80 de regimente ale armatei imperatesci 41 se intregescu din provinciele coróinei Ungariei, care pana acuma cu faptele loru belice au implutu numai paginele istoriei maghiariloru, cá cum romanulu n'ar fi sangeratu pentru patria; éca ce face numai numirea de regimente.

Indesiertu striga „Pesti Napló*, ca se incetieze ómenii odata a nebuni massele popóreloru cu frase góle de confederatiuni si cate alte depingeri de lucruri frumóse, ca natiunile Ungariei totu numai pe basea infratirii federale cu dreptu intru tóte egalu se potu multumi si se potu entusiasmá a-si sacrificá viétia si avere pentru aperarea patriei comune. Vai de Ungari'a si de viitoriulu ei, chiaru candu si-ar' stórce si armata propria dualistica, ca prin sil'a armeloru, in an 1868, fara de multiamirea natiuniloru prin considerarea drepturiloru loru, nu voru fi in stare niciodata a le inrolá intre sirele unei astfeliu de armate. Istoric'a natiune maghiara nu va uitá de impregiurarile bataliei celei fatale dela Mohács, candu pericululu era mare si nationile ér' nemultimite. — Se punemu intr'o cumpana perieululu comunu, co ne amenintia din tóte partile si in cecalalta ambitiunea si poft'a de suprematisare si vomu vedé, cu usiuratatea cestei din urma se póte redicá in seru eventuratoriu. Astfeliu si nu altmintrenea ne potemu intipui noi honvedismulu si armat'a maghiara. —

Tocma primimu diurnalele din Pest'a cu reportulu despre adunarea generala a reuniuniloru de honvedi din tóta Ungari'a. 51 de reuniuni de honvedi au fostu representate prin 165 deputati. Desbaterile au fostu infocate a-la honvedi si resultatulu primei dile fù, ca adunarea aprobá procederea comitetului centralu in contra lui Perczel, (care disolvase comitetulu cá presiedinte, cá se nu mai fia activu) si acést'a prin votorile reuniuniloru. 47 reuniuni au votatu cu aprobare si 4 s'au abtienutu. Asia comitetulu centralu intre „éljen* se rugá se'si continue activitatea si Benitzky vicepresied. comitetului multisamiadu propune proiectolu sta tuteloru spre conoscintie, care in Aug. la serbatórea St. Stefanu se va luá la pertractare. —

Ceva pentru presa.

Unu telegramu din Pest'a descopere, ca in siedinti'a din 4 Maiu a casei deputatiloru interpelá depot. din Segisiór'a Gull pe ministeriu pentru pusctiunea cea precaria si strimtorata a presei in Ardélu, care mai sta suptu legea cea spasatória de suptu sistem'a Bachiana. Deák sprijinesce interpelarea si provóca pe regimu, cá inca insinte de organisare se se introduca legea de presa ungurésca si in Ardélu. Min. presied. Andrássy apromite in numele regimului, ca in scurtu va face pasurile cuvenite pentru acésta. — Noi amu dori, cá legea de presa, care se va introduce in Transilvani'a se fia mai indurata si mai precisata, decatu cum e cea a Ungariei, a carei elasticitate ne ar' espune volnicii, d. e. § 9 despre agitatori, cari se pedepsescu cu inchisóre pana la 2 ani si 1000 fl. ne ar' amenintia la totu articulu, sunatoriu despre pertesiunile nationali politice, incatu n'ai mai poté scrie, decatu despre compleso. — Totu asia si § 10, 11 si 12, cari nici pe departe nu suntu precisati, cá se nu fii espusu importunitatii artagiului si alu arbitriului. — Din provisoriu a trece in provisoriu prin ostrosre nu e nici o acuisitiune; numai Gull cu ai sei afla in ea, ceea ce cauta. —

Tragere la dare de séma.

„Pentru tóte faradelegile si crimele, ce se comitu in Cislaitani'a, Ungari'a sta buna. Ce s'a pecatuitu dincolce de Lait'a, ce se comite si se va mai comite, fia acestu pecatu in contra bisericei, in contra imperatului séu a imperiului, fia elu in contra regateloru si a tieriloru, in contra vitieloru si natiuniloru, pentru tóte, inandole dela cele mai mari pana la cele mai mici pecate, facemu prin acést'a insintea intregei lume, pe Ungari'a respundietória. Pentru timpulu celu pretiosu, care se perde, pentru ocasiunile cele frumóse, care ne trecu pe dinaintea netolosite, pentru rebeliune, care se pregatesce in tacere, pentru tradarea antagonului seu naturalu a omului de fieru si de sange nationalu liberalu, pentru cele facute si cele intrelasate Ungari'a trebue intr'o di se ne dè respunsabilitate nóue si monarchiei. Nu presate partit'a acést'a séu ceea, preste tóte partitele in Ungari'a, preste tóte staturile, preste fiacare, ce'ar' fi pututo ajutá si n'a facutu, presto toti acestia de susu pana diosu, preste intrég'a natiune se cadia blastemulu sangelui.*

Astfeliu de vorba pórta diurnalulu vechiu conservativu si clericalu „Vaterland* facia cu calea, carea a apucat'o Ungari'a si Austri'a, care vorba se póte consideré cá o caracteristica a timpului si a crisei interesleoru, care tasia in ficsti pe representantii diurnalului numitu, care vorbesce cá din tripode, cá o Pythia inforiata a tempestatiloru si a greleloru vremi, ce le vede amenintiandu. Va se dica, ca „Vaterland* rupse o lancia asupra reformei de statu, adica asupra dualismului. Dusmanulu catu de mica póte strica multu, cu statu mai multu inse dusmanulu puterniou. — Dieiulu nationalitatiloru isi va arunca ponderea dreptatii sale in cumpan'a resplatirei fapteloru, intru tractarea ómenilora semenilora sei fii. —

Cuventarea lui Alecsandru Bohetielu

tienuta in siedinti'a diet. dela 3 Aprile in caus'a muntiloru revindecati.

Onorata casa! Nu potu partini opiniunea acum cetita a comisiunei petitionarie in obiectele rogarii, ce su tramisu la dieta 44 de comune, cari insinte de 1851 s'au tienutu de alu dolle regimentu romanu de frontiera din Transilvani'a, ér' adi se tienu de districtulu Naseudului, si cari se róga, cá se se scóta din starea escepționale si se se asiedie sub scutulu legiloru tierei. Nu o potu partini, ca-ci opiniunea comisiunei nu o tienu indestulatória facia cu referintiele; nu e indestulatória, fiinduca suplicantii chiaru pentru acesa se plangu insintea dietei, ca guvernele de pana acum i au scosu de sub scutulu legiloru si au despusu despre averea loru dupa placu, éra nu in intielesulu legiloru tierei; pentru acesa se róga, ca ele (comunele) inca se fia primite sub scutulu legei si cá despre averea loru se nu despuna voinți'a guvernului, ci legea. (Aprobare.)

Rogarea acést'a, dupa parerea mea, e drépta, pentruca fiacare cetatienu are dreptulu a cere scutulu aperatoriu alu legei; cu atatu mai vertosu au acestu dreptu cele 44 de comune suplicante, cari preste una suta de ani se aperatu tronulu si tiér'a cu credinti'a neclintata (aprobare). Din aceste motive 'mi iau voia a face unu amendamentu facia cu opiniunea cetita a comisiunei petitiunarie. Amendamentulu suna: „Rogarea acésta se transpune ministeriului intregu recunmendanduise.*

Sciu eu pré bine, ca nu se tiene de agendele dietei pertractarea meritória a rogariloru incurse, (intrerumpere: Dara nu!); dar' on. casa póte primi amendamentulu meu fara de a fi lipsa a luá rogarea la desbaterea meritória, ca-ci credu, on. casa póte recomandá unele rogari fara cá se se mestece in afacerile puterei executive, séu fara cá se'i previna. Dar' de alta parte in casuri, cum e acestu de facia, in care suplicantii se plangu, ca sunt scosi de supta scutulu legei, — in care suplicantii se róga, cá caus'a loru se li se provedá in intielesulu legei, — in asemene casu, credu, ca legislatiunea póte cu totu dreptulu, — ba chiaru trebue se recomande guvernului una asemene rogare, cá se o delibereze in intielesulu legiloru.

Se póte, multi voru dice, ca e de prisosu amendamentulu meu, din motivulu, ca trebue

se presupunemu, cumca unu guvernu constitutionalu nu póte face nemicu, decatu in intielesulu legiloru sale tierei. Inse fiinduca trebile comuneloru suplicante si pana in diu'a de adi se provedu in contra legiloru, nu va fi de prisosu acestu amendamentu, si sum convinsu, ca nici on. casa nu'lu va afla de prisosu, dupa ce voiu spune in scurtu obiectulu rogarii din cestiune. (Se audimu!)

Alu doile regimentu romanu alu granitiariloru din Transilvani'a s'a infiintiatu dela anulu 1760, mai vertosu din cele 31 comune, cari se tieneau mai nainte de districtulu Bistritiei, prin armare din fundulu lib. regescu, si din cele 13 comune infiintiate, cari erau mai nainte sub jurisdictiune dominale, si din cari cei mai multi urbarialisti au emigratu si s'au asiediatu acolo, parte cetatieni liberi, parte nobili bisericesci si armalisti. Mari'a Teresi'a facù prin patentele sale emise in anii 1764 si 1766 omeni liberi si libertini pre toti aceia, cari insinte de timpulu acel'a erau supusi jurisdictiunei dominali si erau iobagi, si asia le-a datu dreptu de posesiune. Nu preste multu, sûrsinduse resbelulu austriacu-turcescu, la care resbelu luara parte insemnata si stramosii petitionatoriloru, dintre cari mai multe mii si-au versatu chiaru si sangele pentru patria, prin o regulare a fruntariloru s'au revindecatu si sdnecesatu catra Transilvani'a teritórie mari din teritoriele Romanici si Moldovei. Atatu acesti munti revindicati, precum si tóte posesiunile muntenesci din comunele, cari erau mai nainte sub jurisdictiune dominale, s'au donatu granitiariloru. Mai tardiu, in urm'a unei ordinatiuni pré inalte si cu invoirea respectiveloru comune, s'au comasatu toti muntii, fara nici o privire ca fostu-au acesti munti proprietate a comuneloru libere, séu ca tienutu s'au aceia de stare posesore, dela care erariulu i a rescumperatu, séu ca tienutu s'au cumva de muntii revindicati, si asia comesanduse muntii s'au impartitu intre singuratecele comunitati.

Atunci se introduse cartea funduaria si se inscrise in acesta registre publice atatu posesiunea fiesce-carei granitiariu, precum si proprietatea fiesce-carei comunitati. Erariulu nu si-a retienutu siesi nimica din teritoriulu regimentului alu doilea alu granitiariloru romani, si ei l'au folositu de atunci incóce neintreruptu si ne contorbatu pana la an. 1851. In 1851, intre celelalte, fù disolvatu si regimentulu romanu alu doilea alu granitiariloru din Transilvani'a. Erariulu, folosinduse intre impregiurarile de atunci de starea de asiediu, sub titlulu de inspectiune si-a pusu man'a pre partea cea mai mare a posesiunei acestoru comunitati, si a folositu locurile aceste, si, intre celelalte, tóte venitarile alodiale pana in 1861, fara cá se fia facutu socotéla cuiva despre venitarile incurse, in contra protestelorù repetite ale petitionatoriloru.

Petitionatorii de acum au recursu mai de multe ori la guvernele trecute pentru necatigarea proprietatiloru.

In an. 1861, sub cancelari'a br. Francisciu Kemény, se sustenù Maiestatei Sale o ordinatiune regulativa, in care posesiunile granitiariloru s'au recunoscutu de proprietati ale loru, si totuodata s'a decisu cá dreptulu carciumaritului, padorile si tóte locurile de pasiune se se redeá acelora comunitati, cari au fostu comunitati libere insinte de militaria, inse in privinti'a acestor'a s'a enunciatu status quo dela 1851, adica pre langa reservarea, cá in casu candu s'ar fi justu ceva dela numitele comunitati sub timpulu sistemului militare, totu accea se trécа in posesiunea erariului; cu alte cuvinte, s'a enunciatu, ca va trece on. dreptu generale in proprietatea comunitatiloru libere totu accea ce au avutu si au folositu in an. 1851; inse cato pentru comunitatile urbariali de mai nainte nu s'a enunciatu status quo de dinainte de militaria.

Asemene s'a numitu o comisiune estraordinaria cu privire la muntii revindecati, care, fara a escultá comunitatile, administrá justiti'a in Vien'a atatu despre muntii revindecati si despre pretensiunile erariului, catu si despre pretensiunile altoru pretendinti eventuali, fara cá se fia ascultatu pre posesorii de buna credintia, cari erau in folosintia de 100 de ani. Acésta comisione, intre altele, a adjudecatu teritórie insemnate, cari se tieneau de muntii revindecati, familiei br. Kemény. Afara de acést'a a tramisu la faci'a locului o comisiune de trei membri; presiedintele acesteia era unu generalu in pensione, éra membrii ei: unu consiliariu de finantie si unu consiliariu in disponibilitate alu locotienentiei. — Acésta comisiune a judecatu despre teritórie insemnate in favórea erariului si asemene despre teritórie incemnate in favórea unoru familie singuratice. Mai incolo totu acésta comisiune — in lips'a altoru documente — s'a folositu de capulu seu de o mapa gatita din puncto de vedere strategicu inca la an. 1770, dreptu base, pentru a detiermuri ce e munte revindecatu si ce nu?

Map'a lui Lucs.

Comunitatile petitionatórie au protestatu in contra acestoru procedure, si, respingundalise rogarea prin cancelari'a de curte de atunci, au recursu la Maiestatea Sa, au recursu la guvernulu Transilvaniei, si s'au rogatu de guvernu, cá amesuratu juramentului séu, ose'lu oblegá a pazi legile patriei, se le fi sub scutulu seu. Guvernulu a indreptatu o representatiune catra Maiestatea Sa, in care se susterne intre altele, ca guvernulu de Vien'a e facutu dispusetiunile sale totudeun'a pre langa ignorarea guvernului, si se róga totuodata de Maiestatea Sa, cá se afle unu modu pentru deciderea eonitabile a acestei afaceri.

Intr'acea stramutanduse referintiele si denumindnse ministeriulu respundietoriu maghiaru, acésta rogare s'a susternutu ministeriului maghiaru, la care petitionatorii au susternutu o rogare nóua, precum au susternutu si cesti representatiloru o rogare, in care nu ceru alt'a, decatu cá guvernulu se nu dispuna preste averile loru in modu estraordinariu, ci pre calea ordinaria a justitiei. (Aprobare)

Onorata casa! Déca posesiunea de o suta de ani a petitionatoriloru s'ar poté luá dela ei in modu estraordinariu: atunci s'ar poté luá posesiune, castigata prin donatiune, a oricarui donatariu.

Indrasnescu dara a rogá onorat'a casa, cá se binevoiésca a 'mi primí propunerea, cu atatu mai vertosu, fiinduca guvernulu nu are prin acést'a nici o daunu, nu au dauna nici pretendintii singuratici, pentrucа acel'a, care are drepta, 'la póte castigá si pre canalulu justitiei. Nu voiu ostení mai lungu onorat'a casa cu propunerea acestei cereri; am cu multu mai multa incredere in guvernulu presente, decatu se pota presupune, ca o afacere cá acést'a, dela care eterna bunastarea a cincidieci de mii de locuitori, se potu dicu, presupune, ca nu o va decide in intielesulu legei. Pre langa tóte aceste, eu am consideratu afacerea acést'a cu multu mai importante pentru tramitietorii mei, decatu cá se nu'mi fiu luatu cutezarea a me rogá de onorat'a casa se binevoiésca a'mi primí propunerea. (Aprobare.) — (Fed.)

Hidigu 7 Maiu. In 11 Maiu se va tiené aici adunarea gen. trimestrala a comisiunei comitatului Albei superiore, cu scopu de a pertracta constitutiunaliminte obiectele curente. —

Clusiu 5 Maiu. In 1 a Maiu se descarcà aci o furtuna cu fulgere si tunete. Fulgerulu aprinse o casa in strat'a maghiara esteriora, inse foculu nu se latí. In 2 Maiu se aruncà unu locuitoriu avutu in Somesiu si cadavrulu lui se aflà in 3. Totu in 2 erupse unu focu in Manosturu, unde arsera 5 case, 3 siuri si 2 grasduri.

Unitarii séu socotieni vedienduse ca sunta uitati si lasati afara din preliminariulu privitoriu la scopurile de biserica si scóla, din consiliulu bisericescu au tramisu o adresa la dieta, cá se se indrepte ignorarea acést'a. —

UNGARI'A. **Dela dieta.** Damu aci o scurta socóta despre siedinti'a de astadi a casei representantiloru Ungariei, dupa „Feder.“. Dupa lucrarile indatinate: autenticarea protocolului etc., luà cuventulu ministrulu de interne, br. Wenkheim, pentru a respunde la interpelarea deputatului Csiki, facuta in un'a din siedintiele trecute in privinti'a disolvarei clubului democraticu din Pest'a. Dn. ministru incepe spunendu, ca in Ungari'a nu sunta numai legi scrise, ci si legi consuetudinarie, cari jura a le observá si insusi domnitoriulu. Pre atare lege consuetudinaria se basédza si dreptulu de incercire. Acestu dreptu inse nu póte fi nemarginitu, si din conceptulu constitutiunalismului emanéza detorinti'a guvernului de a impedecá, ca din „insocire“ se nu provina ceva periculu pentru patria. Continuanda, dn. ministru se provóca la usulu de pana acum, conformu caruia orice insocire 'si susternea statutele la guvernu spre aprobare, éra nu numai pentru statulu cunoscintiei. Apoi face istoricolu infiintiarei clubului democraticu spunendu ca susternendu'si acest'a statutele spre aprobare, guvernulu a aflatu, ca cu decsebire §lu 3 arata legile fundamentali ale constitutiunei cá si contrarie libertatei si egalitatei, agitandu in modulu acest'a contra acelora legi. Din asta causa guvernulu a poftitu cá clubulu se schimbe §lu acest'a, inse clubulu a respunsu ca nu va cede, decatu numai poterei armate si asia guvernulu s'a vediutu silitu a desolve clubulu cu ajutoriulu dorobantiloru cetatienesci. — Vorbirea dlui ministru o primesce maioritatea guvernementale cu aplause, aprobandu'i procederea, despre ce de altminitrea nimene nu se indoiéza, éra Csiki nu este multiumitu si 'si reserva dereptulu de a se dechiará. —

In siedinti'a din 8 Maiu se luà la ordinea dilei proiectulu de lege despre regularea bisericei gr. orientale, la care pertractare se impartasira mai multi vorbitori in cas'a deputatiloru. — Nu scimu, déca nu pe cale telegrafica a primitu si impartasitu „Kr. Ztg.“ unu articolu additionalu la legea respectiva, despre care dice, ca s'ar fi si primitu. Acel'a suna asia:

„Grecii si alti credintiosi si ambeloru metropolie, care nu se tienu de viti'a serbica, respective de cea romanésca, romanu si pe viitoriu in deplin'a folosire a tuturoru drepturiloru celoru'a, care dupa canónele bisericei gr. or. le-au escercitatu si pana acum in privinti'a limbei in trebile loru comunale, bisericesci si scolare, apoi cu privire la liturgia intocma si in privire administrarei averei bisericesci.“ —

Acésta tecatoare se pare a fi in favórea canónelora bisericei respective, precum si a autonomiei comuneloru bisericesci, inse numai in sensulu canóneloru. — Grecii pucini cati sunta au miscatu tóte in favórea autonomiei loru si din cointielegere -si ceru acum si episcopatu. Asia dar' legea grecésca nu e totu una cu legea greco-orientala? — Déca e, de ce -si cauta episcopia gréca? Déca nu e, de ce supremati'sza pe crestinii de alta natiune supta stéma, ca suntu de accesi lege? — Eca sireti'a, cum se da pe facia. —

— Unu banchetu, care l'a datu adunarea generala a honvediloru a trasu scriso'a luare aminte atata a regimului, catu si a partitei Deákiane, fiinduca espectoratiunile urmate la redicarea toasteloru inaltiá pe Kossuth si principiale lui mai multu decatu pe ale regimului.

— Catu privesce la proiectele finantiali, apoi nu numai diurnalistic'a, ci si corporatiunile si-au aratatu in multe locuri neplacerea si temerea sa, ca voru fi pré incarcate, care causa si prin cluburile lui Deák s'a venturatu mai adesеori. —

AUSTRI'A INFER. Vien'a. Maiestatea Sa imperatulu intorcanduse dela Pest'a pe drumulu de feru cu adjutantulu generalu avù neplacerea a sta inchisu in vagonu vro 15 minute, pana candu se tramise dupa maiestrulu de carra, care se deschida brósca (zarulu) de siguritate, care din vin'a conductorelui nu se deschisese mai inainte on o statione. Asemenea o pati si min. maghiaru c. Festetits.

— Unu rescriptu alu ministeriului de resbelu spune, ca Maiestatea Sa c. r. ap. a binevoitu a aproba asiediarea cadreloru pentru batalióne a 5 din regimentele pedestre de linia.

— Senatulu imperialu incepe consultarile si desbaterile proiectelorù finantiale, care voru eterni multu sange reu nu numai in parlamentu, ci si afara de elu; fiinduca fiecare classe a societatei vré cá contributiunea resortului ei se mai scadia, éra nu se se mai marésca.

— Agitatiunile din Ungari'a produse din partea stangei estreme preste tóta tiér'a in favórea principialoru Kossuthiane au implutu de ingrigire si pe nemti, nu cumva se se periclitezе dualismulu in fasia. —

Vien'a in Aprile 1868. O idea cá tóte altele. Ciuma grea apasá Rom'a, tóte midilócele erau acum incercate, disi si omeni trasi spre ajutoriu, dara tóte acestea fara nici unu folosu, ca-ci ból'a infernala cresceá pe di ce merge rapidu cu ghisarele sale nesaturavere totu ce'i venieá in cale fara mila si crutiare. Lipsiti de ori si ce feliu de ajutoriu adusera in fine romanii, dupa cum ni spune betrunulu Liviu, actori de teatru din Etruri'a, carii se alinieze macar in catuva prin jocurile loru invesselitórie durerea si temerea generala, ce cuprinsese intregulu orasiu cá o fantóma tartarica. Si ce

se vedi? In scurtu se imprascîă ciom'a lipitiósa, in locu de intristare veni bucuria si credintia in venitoriu, éra romanii incepura a desvoltá simburele dramaticu si comicu, ce diacuse pana atunci'a diformu in poporu, aducundu'lu in form'a artei.

Cam sub asemeni impregiurari se afla acuma romanii din Transilvani'a si partile Ungariei, numai cu acea diferintia, ca bói'a lipitiósa este alt'a, de cum erá ciom'a de Rom'a pe la anulu 384 si atat'a, si ca imgrijirea si temerea isi are cans'a in alte metechne cu multu mai ingrauitóre. Leacuri spre delaturarea acestoru ingrijiri credu, ca s'ar fi pregatindu, de susu, déca nu me insielu, de unde s'a si datu ansa la temeri, dara póte ar' fi mai siguru — chiaru dela individulu ingrijiatu, ca-ci dela purtarea lui eterna, déca se v'a impraseiá reulu pentru totudéun'a, séu numai momentanu.

Inse me prea departeru de propusu-mi, ca-ci avniu de scopu a face numai o modesta intrebare, acesa adica, ori de n'ar fi consultu, se incercamu si noi pentru asta data si leacuiu, ce l'au incercatu vechii romani, candu i au fostu coprinsu ciom'a.

Nu dicu, ca se infiintiamu unu teatru nationalu in Transilvani'a, ca-ci nu avemu inca midilóce se indestulimu alte cerinti cu multu mai imperióse, ci mi-asiu respicá numai dorintí'a, ca macaru pe catuva timpu se avemu in midiloculu nostru o scena nationala, carea in acesti timpi furtunosi — intaciendune vistia popórala in nisiuti'a si catra binele, adeverulu si frumosulu, catra patriotismu si amoru si in cevinovati'a partii si comice, acelei armonii ferice intre insufletirea spirituala nerafinata si a cerului romanescu plinu de ideale maretie, se ne faca a uitá macar in catuva de vitrigitatea sortii; éra pe de alta parte rechiamandune in memoria sieva faptele eroiloru nostri gloriosi se ne insufle mai multa incredere in noi si credintia mai tare in viitoriu.

Companii de teatru s'ar afla destule, ca-ci multiamita lui Dumnedieu, scen'a romana facú si ea propasiri destulu de frumóse; remane numai de ventilatu: midilócele, cu cari s'aru puté aduce sattelile de companie, timpulu si loculu productiunii.

Dupa parerea mea aru fi pentru noi midilócele lucrulu de capitenie, ca-ci a aduce o scen'a nationala din Romani'a — si acést'a ince un'a din cele mai bune, cá se fia lucrulu deplinu, precum este Millo-Paschali din Bucuresci, ori compani'a din Craiov'a — fia macar pe 12 representatii, aru cere o suma mare. Acést'a inse este unu lucru prea greu, ca-ci ori si cine din noi scie, catu de greu o duce biettii romani austrieni in privinti'a materiala. Totusi considerandune bunatatea cerusei mai ca s'aru puté midilocí si acést'a in chipu colectivu deschidiendune subscriptiune spune spre acestu scopu.

Catu pentru locu si timpu, credu ca nu va fi fara temeiu proponendu pentru esta data Gherl'a cu ocasiunea tinerii adunarei generale a asociatiunei transilvane din estu anu, si acést'a din mai multe cause:

1. Scopulu teatrului s'aru ajunge mai bine, ca ci adunarea generala v'a intr'uní in sene totu ce este mai nobilu si mai intieleginte din nationea romana transilvana, venindu inca pe langa acést'a si indemanetatea Gherlei, carea nu este departe de frunturiele Marmatiei, Satmarelui si ale Bucovinei.

2. Diariu pentru asociatiunea transilvana de cultura cá atare este scen'a nationale de valóre nedispatovera, de órece ea se tiene de unu ramu intregitoriu alu culturei unui poporu, ér' catu pentru adunarea generala s'aru insaltiá prin acést'a splendórea festivitati, facundu-o una adeverata serbatóre nationala.

3. Prin unu teatru nationalu, o „tiéra incognita" pentru cei mai multi romani austrieni, s'aru atrage fórte multi spre participare la adunarea generala a asociatiunei din estu anu, carii póte altfelin n'aru veni catu de bine inse ar' fi o intelnire fratiésca intre partea cea mai insemnata a fiiloru nationei tocma in estu timpu, remane sfera de tóta indoiél'a.

Aceste si multe altele s'aru mai puté dice in favórea aducerei unei scene romane pentru ocasiunea tinerii adunarei generale din Gherl'a. Inse inchiciu temendume se nu se dè acestei idei epitetulu de b i z a r a; ori si cum n'aru fi reu se se precugete si acést'a de catra barbatii competinti, ca-ci realisanduse aru aduce frupte fórte bune. Cu tóte estea mi se pare, ca v'a remané pentru asta data „piom desiderium". X

Cronica esterna.

ROMANI'A. Camer'a deputatiloru se intrunî in 22 Aprile si desbatù proiectulu de lege pentru politi'a rurala, inse nefindu de faci'a numerulu regulamentariu s'a amanatu votarea pe siedinti'a urmatóre. —

Closca cu puii de auru, tóte tesaurile antice ale museului nationalu, sosira la loculu conservarei loru, fiinda primele si cercetate de comisiunea ad hoc si resiedeiate, dupace guvernulu le espuse admirarei Europei civilisate statu in espusetiunea din Pariso, catu si de acolo in museulu englesu din Kisiogthon, dupa cum anunciase „Monitoriulu" de timpuriu. Inimicii guvernului, cari scornisera, ca aceste tesaure s'aru fi instrainatu, se voru fi rusinandu acum s'aru fi instrainatu, se voru fi rusinandu acum sieguri de neadeverulu si falsitatea propuneriloru malitióse. Cei ce condamna din preposu, in fine se condamna si desonorézа pe sene. —

— Diurnalele se ocupa totu cu persecutiunile evreiloru, Bacaulu acum e obiectelu de faimarei, unde se dice, ca s'ar fi si omoritu mai multi evrei si din Galati s'ar fi tramisu dóue companii de ostasi acolo. Adeverulu e, ca min. de interne cercetandu singuru lucrulu in trecere sa pe acolo, unde caruti'a i fù asaltata de unii stravaganti, a ordonatu elu dóue companie de infanteria si unu escadronu de cavaleria la faci'a locului si liniscea nu s'a turburatu cu tóte proclamatiunile, si discursurile ce se tienura de catra inimicii gubernului in 12 Aprile.

Unu corespondinte din Galati in „K. Közl." impartasiesce, ca pe linea Prutului sprópe de Galati se astépta postarea de 40.000 cavaleri'a rusésca, pentru care cortelele s'au si pusu la ordine; ér' in Galati se afla vapóre: francese, englese si austriace si se astépta si sosirea naiiloru de resbelu prusiene si italiene, cari voru porni catra Rusciucu, nu scrie, ca pentru ce. —

Consululu generalu austrincu din Iasi dn. Wohlfahrt din initiativ'a sa a facutu constatari despre persecutiunile evreiloru si documentele le-a tramisu la consululu suastr. Eder la Bucuresci, care indreptà o nota energica catra min. presidentie d. Golescu, in care respinge atacarea dlui Wohlfahrt facuta in not'a ministrului de mai nainte si pretende securitatea de daune pentru auditii respectivi, — care pasu s'ar fi in cuviintatu si in Vien'a, si depesi'a respectiva s'ar fi impartasitu celorulalte poteri. Aceste le scrie „Temesv. Ztg." cu datu 30 Aprile din Bucuresci, si nu scimu catu adeveru cuprinde. —

Literariu.

„Archivu" pentru filologia si istoria Nr. XIV din 20 Aprile. Cuprinde art.: Limb'a romana XXV. Limb'a latina II. Ramii familiei indo-europene, dimpreuna cu tabl'a arisca reproduasa asia, incatu lectoriulu se póta combiná intre ramurele limbeloru asiatice si europene. Biografi'a lui G. G. Georgiu Sincai scrisa de elu insusi, comentariu fórte interesantu. Despre biografi'a si opurile lui Samuele Clainu, edite si necdite. Libertatea consciintiei in Transilvani'a. Nr. XV va apasé in 15 Maiu. — Incepetulu art. „limb'a romana" anumitu cuvintele:

„Ar' fi durerosu a espune causele acestei inclinari a foitiei nóstre spre apusu, si multi póte ca s'ar si superá pe noi si numai déca sm atinge catu de pucinu acele cause multe, ce inclina dilele ei.

Noi inse suntemu resoluti a sufer'i, asupra capului ei, periculelu, ce nu numai i amenintia dilele, ci intr'adevaru i le-a si numerata precisu — si o nu atinge, nici catu negru suptu unghie, din ce se póta cineva precepe, de undei vene perirea. Dupa terminarea corsului ei póte ca ne vomu dechisrá, franchementu si chiaru cá lumin'a sórelui, candu adios nimenea nu ne va poté imputá, ca o facemu d'interesu.

De acea, datori'a nóstra, nu numai catra abonatii nostri, ci chiaru si catra natiune, in alu careia interesu incepumu a o edá, este, a luá de buna óra tóte mesurele, pentrucá in acestu scurtu timpu, ce ne mai remane, se terminamu celu pucinu obiectele mai principali, ce ne propusemu in cugetulu internu, candu ne-amu resolutu a incepe acésta publicatiune" cuvintele acestea, dicu, ne implura de fiori, nu comva din vin'a nóstra si a natiunei, din defectulu caldurósei spriginiri din partea publicului romanu se ne vina o lovitura cá acést'a; fiinduca apunerea „Archivului" ar' fi fara de tóta indoiél'a cea mai prejudeciósa lovitura pentru literatur'a limbei romane si istori'a nationei. Deci de timpuriu se prevenimu o eventualitate cá acést'a daunatióasa. —

Computulu

despre venitulu si spesele balului reuniunei filiale a femeiloru romane din Blasiu, tienutu in 30 Ian. st. v. a. c. cuprinde urmatórele rubrice: Din bilete dela balu 128 fl.

Dupa balu au incursu: Dela dd. vicecapit. Const. Alutanu 2 fl., can. Timoteu Ciparin 1 fl., d. pres. alu sedriei comit. Cuculin I. Pinciu 1 fl., d. ases. la tabl'a reg. din M Osiorheiu P. Pipositu 2 fl., d. Ioane Cerghedi 1 fl., d capelanu Greg. Ghifa 1 fl. Sum'a 136 fl. Spese 57 fl. 39 or. Venitu curatu 78 fl. 61 cr.

La acestia s'au mai adausu contribuiri dela d. prepositu capitularu Basiliu Ratiu 1 fl., dd. canonici Timoteu Ciparin 1 fl., Const Papfalvi 1 fl., I. Chirila 1 fl., Greg. Mihali 1 fl., A. Vestemeanu 1 fl., Elia Vlassa 1 fl., d. locotenente Siandoru 5 fl., d. not. consist. St. Manfi 1 fl. 50 cr., d. protopopu I. V. Rusu 1 fl. Sum'a 14 fl. 50 cr. Venitulu curatu prin urmare se urca la 93 fl. 11 cr. Dela 16 membre ordinarie minimulu anualu pe 1867 17 fl. Cu totulu 110 fl. 11 cr., cu care suma a concursu reuniunea filiala din Blasiu la spesirea fondului reuniunei femeiloru romane din Brasiovu. —

Nr. 88.

Publicatiune.

Dela subscrisulu c. r. notariu publicu, cá comisariu de judecatória se publica, ca in urm'a aplacidarei incheiloi magistratu urbanu si districtuale cá tribunalu, cu datu Brasiovu 25 Aprile 1868 Nr. 2188/civ. se voru da cu licitatiune realitatea de casa alui Dimitrie Ioanovits in Scheiu strat'a furcóiei Nrulu protocolului cetate 110 precum si efectele remase de elu si aflatore intru aceea casa, pe calea licitatiunei libere judecatoresci, si se voru da celoru ce voru imbiea pretiulu celu mai sutu.

Spre scopulu acesta se dau termine de licitatiune si adica pentru licitarea efectelorru remase pe diu'a de 12 Maiu a. c. si pre licitarea casei pe 14 Maiu a. c. totudeaun'a la 9 óre insinte de prandiu la loculu casei licitande.

Doritorii de a cumpara cas'a se invita cu acelu adausu, ca fiecare licitante va avé a depune vadium de 10% din sum'a pretiuirei, in manile comisariului de licitatione, si comca conditionile celelalte pentru licitare se potu vedé pe tóta diu'a suptu órele de oficiu in cancelari'a subscrisului, in cetate strat'a Scheiloru Nr. 134.

Brasiovu 28 Aprile 1868.

Notariu c. r. publicu
Carolu Conradu,
cá comisariu judecat.
3—3

Publicatiune.

Prin inaltulu decretu regiu gubernialu cu datulu 5 Febr. 1868 Nr. 2562 s'a concesu comunitatei Zernesci (districtulu Fagarasiului) tienerea a dóua terguri de tiéra in fiecare anu, si adica unulu in 31 Maiu si altulu in 20 Novembre, carora voru premerge cate una di de indatinatele terguri de vite.

Acést'a se aduce la publica conoscintia cu acea observare, ca in anulu acest'a din causa serbatoriloru, tergulu din 31 Maiu se amana pre 2 Iuniu c. n.

Zernesci in 24 Aprile 1868.

Oficiulu comunale.

Cursurile la burea in 8. Maiu 1868 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 57 cr. v.
Augsburg	—	—	114 „ 75 „
London	—	—	116 „ 80 „
Imprumutulu nationalu		—	58 „ — „
Obligatiile metalice vechi de 5 %			57 „ — „
Actiile bancului	—	—	692 „ — „
„ creditului	—	—	181 „ — „

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.